

Lag

om ändring av utlänningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i utlänningslagen (301/2004) 71 b § 3 mom. samt 72 b, 78, 81 a, 81 c och 82 §, sådana de lyder, 71 b § 3 mom. samt 72 b och 78 § i lag 216/2023, 81 a § i lagarna 216/2023, 389/2023 och 225/2024, 81 c § i lagarna 216/2023 och 472/2024 samt 82 § i lagarna 216/2023 och 389/2023, och
fogas till lagen en ny 58 a §, i stället för den 58 a § som upphävts genom lag 720/2018, och en ny 72 c § som följer:

58 a §

När uppehållstillstånd inte återkallas

Om den som innehar ett uppehållstillstånd för arbete är arbetslös får uppehållstillståndet inte av den anledningen återkallas med stöd av 58 § 5 mom., om arbetslösheten har varat högst

- 1) tre månader och utlänningsen har haft uppehållstillstånd i mindre än två år,
- 2) sex månader och utlänningsen har ett i 73 § avsett uppehållstillstånd för specialsakkunnig eller ett i 74 § 1 mom. 4 punkten avsett uppehållstillstånd för skötsel av ledningsuppgifter på högsta nivå eller mellannivå i ett företag, eller
- 3) sex månader och utlänningsen i minst två år har haft ett annat uppehållstillstånd för arbete än ett sådant som avses i 2 punkten.

Om utlänningsen har ingått ett konkurrensförbudsavtal som avses i 3 kap. 5 § i arbetsavtalslagen (55/2001) med sin arbetsgivare, inleds den arbetslöshetsperiod som avses i 1 mom. i denna paragraf först efter den avtalade bindningstiden enligt avtalet.

I de fall som avses i 1 mom. ska utlänningsens försörjning vara tryggad på det sätt som föreskrivs i 39 §.

Om arbetslöshet som avses i 1 mom. 3 punkten varar mer än tre månader, kan Migrationsverket begära att utlänningsen lägger fram utredning om att hans eller hennes försörjning är tryggad.

71 b §

Arbetsgivarens informationsskyldighet

Arbetsgivaren ska lämna Migrationsverket den information som avses i denna paragraf elektroniskt i den webbtjänst som är avsedd för ändamålet. Om det finns särskilda skäl får arbetsgivaren lämna uppgifterna på annat sätt än elektroniskt på en blankett som fastställts av Migrationsverket.

72 b §

Regionala riktlinjer för anlitaandet av utländsk arbetskraft

Närings-, trafik- och miljöcentralen följer i samråd med arbetsmarknadsparterna arbetsmarknadsrådet inom sitt verksamhetsområde och fattar ett beslut i vilket det utfärdas riktlinjer för de allmänna villkoren för anlitandet av utländsk arbetskraft inom centralens verksamhetsområde.

72 c §

Riksomfattande förteckning över branscher med brist på arbetskraft

Arbets- och näringsministeriet fastställer i samarbete med närings-, trafik- och miljöcentralernas utvecklings- och förvaltningscenter och med närings-, trafik- och miljöcentralerna de branscher med brist på arbetskraft där tillgången på arbetskraft är problematisk i hela landet. De branscher där det råder brist på arbetskraft fastställs utifrån arbetsförvaltningens och Statistikcentralens statistiska material om antalet sysselsatta och arbetslösa samt lediga arbetsplatser och med beaktande av de regionala riktlinjer som avses i 72 b §.

Bestämmelser om de branscher med brist på arbetskraft som fastställts med stöd av 1 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet.

78 §

Återkallande av certifiering för arbetsgivare

En arbetsgivares certifiering kan återkallas, om

- 1) arbetsgivaren inte längre uppfyller de förutsättningar för certifiering som föreskrivs i 76 § 1 mom. och i statsrådets förordning med stöd av 76 § 2 mom.,
- 2) arbetsgivaren eller arbetsgivarens företrädare har dömts för utlänningsförseelse av arbetsgivare enligt 186 §,
- 3) arbetsgivaren eller arbetsgivarens företrädare har meddelats ett beslut om vägran enligt 187 §,
- 4) arbetsgivaren meddelas en påföljdsavgift enligt 11 a kap. 3 § i arbetsavtalslagen,
- 5) arbetsgivaren eller arbetsgivarens företrädare meddelas näringsförbud enligt lagen om näringsförbud (1059/1985),
- 6) arbetsgivaren döms till samfundsbot enligt 9 kap. i strafflagen, eller
- 7) arbetsgivaren eller arbetsgivarens företrädare har åtalats eller dömts till bötes- eller fängelsestraff för ett i samband med näringsverksamhet begånget brott för vilket det föreskrivna maximistraffet är fängelse.

Påföljden, beslutet eller domen behöver inte ha vunnit laga kraft.

När ett ärende angående återkallande av certifiering har väckts och delgivits arbetsgivaren tillämpas inte 77 §. När ett beslut om återkallande har fattats tillämpas 77 § först när beslutet har vunnit laga kraft.

Certifiering kan beviljas på nytt tidigast

- 1) två år efter beslutet om återkallande, om beslutet baserar sig på 1 mom. 2 eller 3 punkten och den påföljd arbetsgivaren dömts till för utlänningsförseelse har avtjänats eller den tid som anges i ett beslut om vägran har löpt ut,
- 2) fem år efter beslutet om återkallande, om beslutet baserar sig på 1 mom. 4—7 punkten och påföljden har avtjänats, näringsförbudet har löpt ut eller straffet har avtjänats.

81 a §

Rätt att arbeta med stöd av uppehållstillstånd

Obegränsad rätt att arbeta har en utlänning som har beviljats

- 1) permanent uppehållstillstånd, EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta enligt 56 a § eller kontinuerligt uppehållstillstånd på annan grund än arbete,
- 2) uppehållstillstånd på grund av familjeband,
- 3) tillfälligt uppehållstillstånd på grund av tillfälligt skydd eller annan humanitär invandring,
- 4) tillfälligt uppehållstillstånd med stöd av 52 a eller 52 d §,
- 5) uppehållstillstånd med stöd av 54 b eller 75 §,
- 6) uppehållstillstånd på grund av att utlänningen är förhindrad att lämna landet med stöd av 51 §.

Begränsad rätt att arbeta har en utlänning som har beviljats

- 1) uppehållstillstånd för arbetstagare, varvid rätten att arbeta gäller både en eller flera branscher enligt vad som bestäms i ett beslut enligt 72 § 3 mom. och sådana branscher med brist på arbetskraft som fastställts med stöd av 72 c §,
- 2) uppehållstillstånd för specialsakkunnig enligt 73 § eller något annat uppehållstillstånd för förvärvsarbete enligt 74 §, varvid rätten att arbeta gäller i enlighet med grunden för tillståndet,
- 3) uppehållstillstånd för arbete som beviljats på någon annan grund än den som nämns i 1 punkten, varvid rätten att arbeta dessutom omfattar rätten att utföra arbete som avses i 73 § och 74 § 1 mom. 4, 5 och 8—10 punkten.

Om den förordning som avses i 72 c § 2 mom. ändras under en arbetslöshetsperiod som avses i 58 a § 1 mom. 1 eller 3 punkten, tillämpas både den gällande förordningen och den förordning som gällde tidigare under arbetslöshetsperioden på rätten att arbeta i sådana branscher med brist på arbetskraft som fastställts enligt 2 mom. 1 punkten.

En utlänning som utrikesministeriet med stöd av 69 § 3 mom. har beviljat uppehållstillstånd för utförande av bygg-, reparations- eller underhållsarbete vid en beskickning har rätt att utföra det arbete för vilket uppehållstillståndet beviljats.

En utlänning som arbetar med stöd av uppehållstillstånd beviljas på ansökan rätt att arbeta utan begränsning av bransch eller någon annan begränsning, om det finns grundad anledning att misstänka att utlänningens arbetsgivare på ett betydande sätt har försummat sina skyldigheter som arbetsgivare eller på något annat sätt utnyttjat utlänningen och om utlänningens nya arbetsgivare till ansökan fogar de uppgifter som avses i 71 b § 1 mom. och, om Migrationsverket kräver det, de uppgifter som avses i 71 b § 2 och 3 mom.

Sådan rätt att arbeta som baserar sig på denna paragraf ska, med undantag av sådant uppehållstillstånd som avses i 4 mom., antecknas i anslutning till utlänningens uppehållstillstånd.

81 c §

Rätt att inleda arbete samt rättens varaktighet

Rätten att arbeta inleds när ett uppehållstillstånd som ger den rätten har beviljats och upphör när uppehållstillståndets giltighetstid löper ut. Rätten enligt ett nytt uppehållstillstånd börjar gälla när tillståndet har beviljats.

Rätten att arbeta inom en bransch som det med stöd av 72 c § 2 mom. föreskrivs om i en förordning av statsrådet inleds när ett uppehållstillstånd för arbetstagare har beviljats. Rätten att arbeta bibehålls tills anställningsförhållandet upphör, även om förordningen ändras eller upphävs, förutsatt att uppehållstillståndet är i kraft. Rätten att arbeta upphör när uppehållstillståndets giltighetstid löper ut.

Har en ansökan om fortsatt uppehållstillstånd gjorts medan ett uppehållstillstånd varit gällande, får utlänningen fortsätta arbeta i enlighet med tillståndet och 2 mom. tills ett nytt uppehållstillstånd har beviljats enligt ansökan eller tills ett avslagsbeslut vunnit laga kraft.

Om en utlänning har beviljats uppehållstillstånd med stöd av 74 § 1 mom. 1—3 eller 11 punkten, upphör rätten att arbeta när tillståndets giltighetstid går ut.

Om en utlännings rätt att arbeta grundar sig på visum eller visumfrihet, gäller rätten högst den tid som anges i 81 b §. Tiden för rätten att arbeta förlängs inte av att en ansökan om uppehållstillstånd görs medan visumet eller visumfriheten är gällande. Rätten att arbeta upphör oberoende av vad som föreskrivs i 81 b § när ett beslut om avvisning av personen i fråga blir verkställbart.

Om rätten att arbeta grundar sig på uppehållstillstånd och personen i fråga utvisas, upphör rätten att arbeta när beslutet om utvisning blir verkställbart.

Om rätten att arbeta grundar sig på en ansökan om internationellt skydd, upphör rätten att arbeta när sökanden har fått del av Migrationsverkets beslut om avslag på ansökan om internationellt skydd eller när sökandens ansökan om internationellt skydd har förfallit. Om en ansökan om internationellt skydd har behandlats i ett normalt förfarande enligt denna lag, fortsätter rätten att arbeta dock att gälla den tid som rätten att söka ändring i beslutet gäller. Om ändring har sökts i ett beslut som fattats i ett normalt förfarande, fortsätter rätten att arbeta att gälla och upphör när sökanden har fått del av förvaltningsdomstolens beslut genom vilket besvär i ett ärende som gäller internationellt skydd har avslagits. Om högsta förvaltningsdomstolen återförvisar ett ärende om internationellt skydd som behandlats i ett normalt förfarande till Migrationsverket eller förvaltningsdomstolen, fortsätter rätten att arbeta att gälla och upphör i enlighet med vad som föreskrivs i detta moment.

Om rätten att arbeta eller rätten att bedriva privat näringsverksamhet grundar sig på en ansökan om tillfälligt skydd, upphör rätten när utlänningsansökan om tillfälligt skydd har avslagits eller förfallit.

82 §

Arbetsgivarens och uppdragsgivarens skyldigheter

Arbetsgivaren ska försäkra sig om att utlännings som anställs eller är anställda har rätt att arbeta.

Arbetsgivaren ska

1) lämna Migrationsverket uppgifter om den arbetstagare som anställts, anställningsförhållandets längd, lönen, arbetstimmarna och det kollektivavtal som ska tillämpas, när arbetsgivaren anställer en icke-unionsmedborgare, en därmed jämförbar person eller en familjemedlem till någon av dessa,

2) underrätta förtroendemannen, förtroendeombudet och arbetarskyddsfullmäktigen på arbetsplatsen om namnet på den utlännings som avses i 1 punkten samt om det kollektivavtal som ska tillämpas,

3) underrätta Migrationsverket om en arbetstagare som är tredjelandsmedborgare och tidpunkten för när dennes anställningsförhållande upphör, om arbetstagaren inte har inlett arbetet eller om anställningsförhållandet har upphört eller om arbetstagaren av någon annan anledning har slutat arbeta innan giltighetstiden för det uppehållstillstånd som beviljats för arbete löpt ut.

Arbetsgivaren ska på arbetsplatsen förvara uppgifter om anställda utlännings och om grunderna för deras rätt att arbeta så att arbetarskyddsmyndigheten vid behov kan granska uppgifterna utan svårigheter. Arbetsgivaren ska förvara uppgifterna två år efter det att utlänningsansökan om anställningsförhållande upphört.

När arbetstagare som är anställda hos en utländsk arbetsgivare arbetar i entreprenad- eller underentreprenadarbete, som hyrd arbetskraft eller inom ramen för företagsintern förflyttning tillämpas 1 och 3 mom. samt skyldigheten enligt 2 mom. 2 punkten att lämna uppgifter till förtroendemannen, förtroendeombudet och arbetarskyddsfullmäktigen också på den som låter utföra entreprenaden eller underentreprenaden och den som låter utföra arbetet.

Huvudentreprenören eller en annan huvudsaklig utförare på en byggarbetsplats och den arbetsgivare som utövar huvudsaklig bestämmanderätt på ett varvsområde ska försäkra sig om

att en utlänning som arbetar på området har rätt att arbeta. Arbetsgivarens förvaringsskyldighet som nämns i 3 mom. tillämpas även på huvudentreprenören och någon annan huvudsaklig utförare samt på den arbetsgivare som utövar huvudsaklig bestämmanderätt.

Bestämmelser om beställarens och avtalspartens skyldigheter när ett företag som etablerat sig i en annan stat utstationerar arbetstagare till Finland finns i lagen om beställarens utredningsskyldighet och ansvar vid anlitande av utomstående arbetskraft (1233/2006). Bestämmelser om minimianställningsvillkor, det utstationerande företags skyldigheter, beställarens skyldigheter, samarbete och befogenheter i fråga om arbetarskyddsmyndigheten samt statsgränsöverskridande verkställighet av ekonomiska administrativa sanktionsavgifter och böter finns i lagen om utstationering av arbetstagare (447/2016).

De uppgifter och den underrättelse som avses i 2 mom. 1 och 2 punkten ska lämnas senast den sjunde dagen efter det att arbetstagaren har anställts, och den underrättelse som avses i 2 mom. 3 punkten ska lämnas senast den fjortonde dagen efter det att arbetstagaren skulle ha inlett arbetet men inte har gjort det, det att arbetstagarens anställningsförhållande upphör eller har upphört eller det att arbetstagaren har upphört eller upphör att arbeta av någon annan anledning. De uppgifter som avses i 2 mom. 1 och 3 punkten ska lämnas till Migrationsverket elektroniskt i den webbtjänst som är avsedd för ändamålet. Om det finns särskilda skäl får arbetsgivaren lämna uppgifterna och underrättelserna på annat sätt än elektroniskt på en blankett som fastställts av Migrationsverket. Med avvikelse från vad som ovan föreskrivs om tidsfristerna är tidsfristen för lämnande av uppgifter när de lämnas på en blankett tio dagar i de fall som avses i 2 mom. 1 och 2 punkten.

Denna lag träder i kraft den 11 juni 2025.

Helsingfors den 23 maj 2025

Republikens President

Alexander Stubb

Arbetsminister Matias Marttinen